

Nr 138

Av herr **Rimmerfors**, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till avlöningar till förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.

Den svenska läkarbristen har gått särskilt hårt åt provinsialläkarinstitutionen. Orsaken är inte bara den begränsade tillgången på läkare, utan fastmer de orimliga arbetsförhållandena. Enligt uppgift skulle omkring 70 procent av landets läkare behövas i den öppna vården, medan endast cirka 10 procent av de läkare som nu utbildas har förklarat sig villiga att söka dylika tjänster. Det är ett samhällsintresse av första ordningen, att provinsialläkarnas arbetsförhållanden ordnas på ett mera rationellt sätt, både när det gäller förslitningen av dyrbart mänskligt material och i fråga om effektivare utnyttjande av tekniska hjälpmedel. Semesterfrågan har exempelvis varit beroende av läkarnas egen möjlighet att skaffa semestervikarie. Det är ingalunda obekant att medlemmar av provinsialläkarkåren de senare åren helt enkelt stupat på sin post och gått en förtidig död till mötes på grund av permanent överansträngning.

Man måste ur denna synpunkt med tillfredsställelse hälsa Kungl. Maj:ts förslag i årets statsverksproposition till en begynnande upprustning av detta betydelsefulla område. Kungl. Maj:t har tillmötesgått en del av de förslag som medicinalstyrelsen framlagt i sin skrivelse den 31 augusti 1955. Bland annat kommer en försöksverksamhet att igångsättas efter riktlinjer som diskuterats både av medicinalstyrelsen och i riksdagen. Det gäller möjligheten att upprätta gemensamma mottagningar för flera tjänsteläkare med bättre biträdes- och sjuksköterskeassistens samt större möjligheter att utnyttja den tekniska apparaturen. Genom att exempelvis två provinsialläkare får rätt att samarbeta, möjliggöres åtminstone i större utsträckning än hittills en viss reglering av arbetstiden, uppdelning av nattjourtjänsterna och bättre semesterförhållanden. Det har syntts medicinalstyrelsen vara av vikt att i några provinsialläkardistrikt av växlande struktur få ordna försöksverksamhet av detta slag. Kungl. Maj:t har i princip förordat sådan försöksverksamhet genom inrättandet av ett antal biträdande provinsialläkartjänster. Tyvärr har Kungl. Maj:t stannat vid ett mindre antal tjänster än de av medicinalstyrelsen föreslagna, liksom också den av Kungl. Maj:t föreslagna lönegradsplaceringen är ägnad att inge betänkligheter.

Medicinalstyrelsen har föreslagit inrättandet av fem befattningar som biträdande provinsialläkare med placering i lönegrad Ce 28. Befattningshavarna kommer att stå under vederbörande provinsialläkares förmanskap, och det administrativa ansvaret för distriktet vilar på denne. Under dessa

omständigheter torde det nya systemet icke endast komma att avlasta en del av den ordinarie tjänsteinnehavarens arbetsbörda utan också tjäna en pedagogisk uppgift.

Fyra av de nya befattningarna har avsetts för provinsialläkardistriktet i Bengtsfors, Huddinge, Lenhovda och Lilla Edet. Den femte har reserverats för sådan försöksverksamhet, som styrelsen och kommittén för översyn av hälso- och sjukvården i riket finner lämplig. Trots att det särskilt beträffande de fyra nämnda distriktet redovisats ett starkt dokumenterat behov av förstärkning, har Kungl. Maj:t stannat vid att förordna inrättandet av allenast tre tjänster av detta slag. Med hänsyn till provinsialläkarverksamhetens beträngda läge och nödvändigheten av att nu ta ett krafttag för lösningen av sjukvårdens problem, framstår det som högeligen önskvärt att inte heller försöksverksamheten med biträdande provinsialläkartjänster i onödan begränsas. Måste av sparsamhets- och avvägningsskäl en beskärning göras av medicinalstyrelsens förslag, synes det mig framför allt angeläget att denna inte går ut över de fyra tjänster som i förslaget noga lokaliserats och som redan förordats såväl av kommittén för översyn av hälso- och sjukvården i riket som av Sveriges läkarförbund. Om riksdagen i detta stycke följer Kungl. Maj:ts förslag, måste den planerade försöksverksamheten på en av de angivna platserna slopas. Varje ny tjänst fyller här en utomordentlig uppgift. Även ur rekryteringssynpunkt förefaller det välbetänkt att inrätta nya tjänster inom ett område, där unga medicinare borde animeras att söka sitt verksamhetsfält. Enligt vad som redan försports, kommer också propositionens placering av tjänsterna i lönegrad Ce 25 i stället för av medicinalstyrelsen föreslagna Ce 28, att inverka på rekryteringen. Därför vill jag föreslå att tjänsterna placeras i Ce 28.

Med hänvisning till vad ovan anförts föreslår jag,

att riksdagen, utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit i fråga om biträdande provinsialläkartjänster, beslutar inrätta ytterligare en sådan tjänst och att samtliga fyra tjänster placeras i lönegrad Ce 28.

Stockholm den 24 januari 1956

Einar Rimmerfors
